

zamka za pisca baroknog romana.«

Car Ćin odsutno hoda praznim, ogromnim i potmulim odajama beskrajne svoje grobnice. Nemi ga koraci odvođe u Belu Dvoranu Sveta. Pogled mu bludi kopijom Kine nesхватljivih razmera. Carsko oko nadgleda Zutu reku, pogled se ustaljuje na provinciji Sensi. Traži i nalazi model čudesne grobnice napravljene od žada. Tu je i sistem hodnika, Centralna odaja, Bela Dvorana Sveta, car Ćin gleda i traži, nalazi svoju glinenu statu, ukrašenu ahatom i mističnim obeležjima cara Kine, krova sveta, Goropadnog Gospodara Neba i Zemlje...

Car Ćin se naginje, posmatra pažljivo svoj verni odraz oličan u glini i dragom kamenu. I tada primeti da je i statua nagnuta nad vernom kopijom kopije Bele Dvorane Sveta, da statua posmatra statu, statue, njegov treći odraz, a on peti, šesti, beskrajni niz njegovih odraza...

I tada se car Ćin pokušava pomeriti, ali to više nije mogao učiniti, bio je ukočen u svom besmislenom htenju. I tada veliki imperator Ćin Si Huang Ti shvati da je uhvaćen u beskonačnom nizu svojih odraza, shvati da će njegov pokušaj pomeranja trajati sve dok i poslednja njegova senka ne učini taj isti napor htenja, a bio je to niz bez kraja, savršen lik beskonačnog prostora. Vreme je bilo, za njega, zauvek uhvaćeno. I stalo je i stajaće Večno Uvek, kao i njegovo večito telo uhvaćeno u želji pokreta.

I tada car Ćin, užasom groze i strave, spozna da je pobedio Smrt. I mučen beskrajnim nizom panika neuništivog i večnog straha, poželi da Smrt dođe i da ga izbavi strahnog života. I tada se car Ćin seti kako prilaze njegovoj živoj grobnici čuva osam hiljada glinenih vojnika, osam hiljada bodrih pešaka, lakih strelaca, strašnih oklopnika. Glinena vojska ološa i ubica nadahnutih mračnom moći velikog maga i čarobnjaka severne provincije Šante. Glinena vojska čiji je jedini zadatak da spreče ulaz Smrti u njegovu prokletu grobnicu...

Obrada predmeta

nebojša raičević

*prijatelji prolaze kroz noć
šutiraju ambalažu prirodnog soka
povuci plavu dijagonalnu liniju
možda ćeš nešto shvatiti*

*smrvljeno staklo bol vatra
sve prodire u glavu
prihvati metal krv i sneg
jer dovoljno su čisti
tvoje telo na pločniku
smanjenu koronu odaje
svoju dušu ne poznajem
svi oblici su isti*

*mračni hodnik prostranstva
oblik bez sjaja umire
para otapa polarni led
ulična svetla se gase
mislím o tebi i istini
spremi se za iskakanje
obale sveta su preuske
za tako naglašeni zalet*

*transformacija ličnosti
vodi ka slomu ega
tv u krutom stadiju
incestuoznih persona
transfer otkriva izvore
percepcije van poznatog
kontrola sledi rezultat
otkriven tuđim očima*

*visoki napon u stolici
Geri Gilmor u studiju
supersonični pilot pred lepom obnovom
sveta*

*svi mi bacaju cveće
visoki gost otpozdravlja
manekeni se njišu
na razrušenoj pisti*

*predugo se već vozimo
muzika kao da nestaje
stani malo da gledamo žutu ekscesnu žetvu
još jednom molim smanji gas
može li se šta videti
u teškom blatu Mekonga
stanje postaje kritično*

*kako da ostvarim potrebe
i da provedem vreme
nigde ne vidim nikoga
to ne uliva snagu
ipak smo došli do strasti
do mlaza spreja nad pločnikom
život šišti i nestaje
kao žabe pod kolima*

*ova školjka je lepa
ne hvata radio-talase
ja mrzim sport i muziku
svaki život je poklon
prave ljude ne poznajem
zato treba da naučim
da dodirujem predmete
koji me znaju i vole*

*brigade jašu crveno
sve(s)t je prljavo nasilje
plaćeni topot kopita gazi grafite srca
iskrenu poruku prirode u savremenoj formi
sidi i videćeš moje delo na stani*

*dobro je napred i nazad
gore-dole je prava stvar
levo-desno me potresa
ukrug je vrlo efektivno
efektivno sudim o stvarima
sudbina tela me privlači
bez buke intelekta
mogli bismo trajati večno*

U divljini

jasna manjulov

RAZBORITOST

*Ne možeš crtati životinju
dok ti se vrzma oko nogu.
Ne možeš crtati životinju
loveći je po papiru.
Ne možeš crtati životinju
gledajući je iz prikrajka.
Ne možeš crtati životinju
dok je u begu.
Ne vredi da crtaš životinju
ako je nikad nisi video.*

*Crtam, crtam životinje
koje su živele
nekada
i otišle.*

U DIVLJINI

*Zastanem u pisanju:
A šta da se nađem u divljini?
Da me ubiju ili da ubijem?
Da kradem, da se plašim?
Da bežim, da se bojim?
Da mrzim, da njušim?
Da se krijem, da lutam?
Od zveri, od trave, od jaja,
od neba i od vazduha divljine.
Da me ubiju ili da ubijem.*

ZEBRA I DRUGE ŽIVOTINJE

*Možda neko crta životinju
ptice, zmiju, slona.
U pokretu i potpuno mirnih očiju.*

U TAJANSTVU

*U tajanstvu ove životinje
U tajanstvenim pogledima
Mnogobrojnih očiju na trbuhu*

*U tajanstvu ove životinje
U pokretima koje pravi
Da bi zašla za ugao*

*U tajanstvu ove životinje
U skakutanju kojim produžava
Kretanje iza ugla*

*U tajanstvu ove životinje
Bez gospodara u njenom opiranju
Mom pogledu*

*U tajanstvu ove životinje
U njenom prinudnom dolasku
U njoj trenutnoj pojavi
U njenom neopozivom odlasku
Zatičeš me*

Jasna Manjulov, rođena 1961. u Zenici, student Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (grupa za jugoslovenske književnosti). Prvi put objavljuje.

Đavo u brdima

manojle gavrilović

DOK VEČERAM

*Konj pretvoren u granu breze,
plače na proplanku.*

*Mladić s leskom umesto kose,
svira na rog Meseca.*

*Na moj prozor dok večeram,
steće jato devojaka.*

*Zidovi se u svirku pretvaraju,
tavanica u kišu proletnju.*

*S neba silazi crni konj
i crnu vatru, crnom rukom plete.*

*Iz kopita baca mlaz svetlosti,
griva mu se u vetar pretvara.*

*U ponoć repom prozor otvori
i kaže mi,
pogledaj kako s neba
crna jagnjad padaju.*

ĐAVO U BRDIMA

*U brda je troglavi đavo stigao,
s čudesnim spravama.*

*O rep mu kazani okačeni
u kojima dečje glave kuva.*

*Danima trčimo po bregovima
ne bismo li ga kako uhvatili.*

*Poturamo mu najljepše devojke,
da ga na zlo navedemo.*

*On jednom nogom
u jezero pored zvezda koraknuo,
drugom gazi zemaljsku siročad.*

*Jednu glavu na Mesečev rog okačio,
drugim dvema na nas palaca.*

SMRT BELOG JELENA

*U dnu neba šuma hrastova,
malim zvezdama posuta.*

*Nad njom lovac jednook,
preko neba korača.*

*S belim se jelenom kolje
i nebesku svetlost baca.*

*Ruke mu dve lipe cvetale
sa čijih grana svitanje kaplje.*

*Kosa mu od duge ispletana,
vrhom u zemlju pobodena.*

*Krv belog jelena
nebeskim potocima teče,
mi na zemlji kažemo
umire zvezda repata.*

Crtež

radmila lazić

21 STIH O RADOVANJU

Raduje me pogled unatrag

*sova sa očima iz šumske mrkline
jelen istrčao na proplanak
čamac što seče vodu
talas odbačen od morskog grebena
šuštavo lišće pod nogama
žarač kojim rasterujem pepeo*

*i odeća kraj kreveta
kao sa narandži skinuta kora
i buđenje kraj dragog tela
i pesma koja je zavijanje vukova
i pesma koja je jutro na prozorima*

*i male žiške ispod pepela
Trg st. Augustina i onih dvoje
što se vide kroz staklo kafea
kao kroz vodu što se talasa
kako sede jedno naspram drugog
sa srcima stisnutim
i zgužvanim kao maramice
na dnu džepova*

CRTEŽ

*Crtam ti svoju sobu
u koju se smeštam
kao slika u svoj ram
jer crtam kvadrat
sa uglovima po kojima pauk
razapinje svoju mrežu
i jedini sa mnom diše ovaj zrak*

*ovaj ovde pravougaonik što crtam
jeste krevet
a onaj ništa manji tamo
moj je pisači sto
u stvarnosti oni ne zauzimaju
isti prostor
kad ja crtam to je tako*

*malo je još ovde čega
što se može izvući pravim linijama
suština je u nevidljivim krugovima
u putanji kazaljke
u srcu koje otkucava*

*zato dobro znanu stazicu
između stola i kreveta
crtam ti svojim bosim stopalima
svetlost ti crtam tamom
u kojoj goriš kao žarulja
otkrivajući moje lice
meni*

oktobar 1980.

Dve pesme

irina hardi kovačević

KAO KRUGOVI NA VODI

*Neka mi odlete iščekivanja —
konji u bajku neuprezani —
kroz nekakve divlje puste predele.
Otiću tako i strasti ove
što su im snage nezauzdane.
Život i ono što jesam
istrošiću rasipnički kao i drugi.
I ko zna
koje će sve obale
dodirnuti na vodi neizmerljivoj
moji krugovi.*

ZRIJU JABUKE U NOĆI

*U noći tihoj,
u noći mirnoj,
kad muk ti misli proganja,
uhvati srce prastari nemir
i želja davna telom struji.*

*Toplina sobe zalud te krije,
uzalud san tvoj ima čuvara.
Ruka smireno čedo pokriva,
a neki pradavni vetar
teške plodove zrele
sa zlatne jabuke
u noći stresa.*

*Samo jednu jabuku da je dohvatiti,
jednom tek okusiti sokove zabranjene.
Dok vatra noći dogoreva,
suze devojačke teku
po licu žene.*

S rusinskog prepevao: M. Ramač

Čudo

natalija dudaš

*na ovom bagremu
gnezdo staro
nežne grančice spleljene*

*svakog sumraka ostavljam tamo
pažljivo izvađeno
srce malo
krećem u novi grad*

satima se tražimo

*zatim upadnem u društvo
neumornih zavirivača
u ptičja gnezda
osetim nemanje
zanemim*

S rusinskog preveo: M. Ramač